

Wyrok z dnia 2 września 1999 r.

I PKN 249/99

Cofnięcie pełnomocnictwa ogólnego do czynności zwykłego zarządu zastępcy dyrektora oddziału spółki akcyjnej stanowi przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie warunków pracy i płacy. Cofnięcie pełnomocnictwa może stanowić nadużycie prawa, ale ciężar wykazania tej okoliczności spoczywa na pracowniku.

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski, Sędziowie: SN Jerzy Kwaśniewski, NSA Bogusław Gruszczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 września 1999 r. sprawy z powództwa Bożeny K. przeciwko Centrali Produktów Naftowych „CPN” Spółce Akcyjnej w W. Oddziałowi w G. o odszkodowanie, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z siedzibą w Gdyni z dnia 29 września 1998 r. [...]

- 1) o d d a ł i kasację;
- 2) z a s ą d z i ł od powódki na rzecz pozwanego kwotę 1000 (jeden tysiąc) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 1998 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Gdańsku oddalił powództwo Bożeny K. przeciwko Centrali Produktów Naftowych „CPN” - Spółce Akcyjnej w W. - Oddziałowi w G. o odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego wypowiedzenia warunków pracy i płacy.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka została zatrudniona przez stronę pozwaną dnia 21 stycznia 1980 r., kiedy to pozwana była jeszcze przedsiębiorstwem państwowym. Od dnia 1 czerwca 1992 r. powódka pełniła funkcję Zastępcy Dyrektora do spraw Handlowych. Aktem notarialnym z dnia 22 listopada 1995 r. Centrala Produktów Naftowych została przekształcona w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu

Państwa na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298 ze zm.). Dnia 1 grudnia 1995 r. pozwany Oddział w G. zawarł z powódką umowę o pracę na czas nieokreślony, powierzając jej obowiązki Zastępcy Dyrektora do spraw Handlowych. W dniu tym powódce udzielono pełnomocnictwa ogólnego do czynności zwykłego zarządu Oddziałem Spółki „CPN” S.A. w G. do dnia 30 czerwca 1996 r. W dniu 28 czerwca 1996 r. powódka otrzymała analogiczne pełnomocnictwo, tym razem na czas nieokreślony. Z dniem 1 lipca 1996 r. funkcję dyrektora Oddziału objął Zbigniew K. Jak ustalił Sąd Rejonowy, współpraca powódki z nowym dyrektorem nie układała się pomyślnie. Dyrektor miał zastrzeżenia do pracy świadczonej przez powódkę. W okresie od 28 października 1996 r. do 14 lipca 1997 r. powódka korzystała ze zwolnień lekarskich. Dyrektor pozwanego Oddziału wystąpił pismem z dnia 5 lutego 1997 r. do Zarządu Spółki CPN S.A. w W. o cofnięcie pełnomocnictwa ogólnego powódce i zmianę na stanowisku Zastępcy Dyrektora do spraw Handlowych. Uchwałą z dnia 13 lutego 1997 r. Zarząd Spółki odwołał pełnomocnictwo powódce z dniem 28 lutego 1997 r. Z kolei w dniu 17 września 1997 r. dyrektor pozwanego Oddziału wypowiedział powódce warunki pracy i płacy, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, uzasadniając wypowiedzenie cofnięciem pełnomocnictwa przez Zarząd Spółki. Jednocześnie zaproponował powódce stanowisko specjalisty do spraw jakości w laboratorium, z wynagrodzeniem 1551 zł miesięcznie. Powódka nie przyjęła zaproponowanych warunków pracy i płacy. Od dnia 29 grudnia 1997 r. do dnia 22 kwietnia 1998 r. korzystała z kolejnego zwolnienia lekarskiego.

Zdaniem Sądu Rejonowego, wypowiedzenie warunków pracy i płacy było uzasadnione i nie naruszyło przepisów prawa. Sąd zauważył, że wprawdzie zakres pełnomocnictw udzielonych trzem zastępcom dyrektora Oddziału w G. był ten sam, jednakże odmienny był zakres obowiązków każdego z zastępców. Do zakresu obowiązków powódki należało między innymi zawieranie umów z kontrahentami Spółki, w związku z czym brak pełnomocnictwa uniemożliwiał powódce sprawowanie funkcji zastępcy dyrektora Oddziału. Tym samym – w przekonaniu Sądu – wskazanie przez pozwaną cofnięcia pełnomocnictwa jako przyczyny wypowiedzenia, było prawidłowe i wyczerpujące. Sąd Rejonowy uznał również, że zaproponowane powódce stanowisko specjalisty do spraw jakości w laboratorium odpowiada jej kwalifikacjom, gdyż powódka posiada wykształcenie chemiczne. Na stanowisku tym była zresztą zatrudniona bezpośrednio przed objęciem stanowiska zastępcy dyrektora Oddziału. Propono-

wane jej wynagrodzenie zgodne było z przepisami płacowymi.

Apelacja powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji została oddalona wyrokiem Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 29 września 1998 r. Sąd Wojewódzki podzielił pogląd Sądu Rejonowego, że cofnięcie pełnomocnictwa pozbawiało powódkę możliwości realizacji pewnego zakresu obowiązków, wynikających z zajmowanego stanowiska. Dodał, iż przyczyny wypowiedzenia mogą wprawdzie leżeć po stronie pracownika, ale równie dobrze mogą wynikać z potrzeb pracodawcy. Powódka zatrudniona była na stanowisku kierowniczym, co wiązało się także z kompetencjami do reprezentowania spółki na zewnątrz. Posiadanie pełnomocnictwa było więc koniecznym warunkiem prawidłowego wykonywania obowiązków pracowniczych.

Sąd Wojewódzki zgodził się również z oceną Sądu Rejonowego, że zaproponowane powódce stanowisko - chociaż z wynagrodzeniem niższym - odpowiadało obowiązującemu porządkowi prawnemu.

Powódka wniosła kasację od wyroku Sądu Wojewódzkiego, zarzucając zarówno naruszenie prawa materialnego jak i przepisów postępowania. Naruszenie prawa materialnego polegało – zdaniem powódki – na naruszeniu artykułów 30 § 4, 42, 45 i 8 Kodeksu pracy, poprzez wadliwe przyjęcie, iż cofnięcie pełnomocnictwa stanowiło uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia warunków pracy i płacy oraz że zaproponowanie 50% dotychczasowego wynagrodzenia czyniło zadość wymogom zawartym w art. 45 KP. Powódka zarzuciła także naruszenie art. 9 KP upatrując je w potraktowaniu przez Sąd Regulaminu Zarządu oraz Regulaminu Organizacyjnego jako źródeł prawa pracy, mimo że były one mniej korzystne od przepisów prawa pracy.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia przepisów postępowania, który powódka oparła na podstawie art. 393¹ pkt 2 KPC, podniesiono w kasacji, iż Sąd odmówił wyjaśnienia faktów co do jakości pracy świadczonej przez powódkę.

Pozwana wniosła o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie jest trafny zarzut naruszenia art. 30 § 4 KP. Cofnięcie pełnomocnictwa ogólnego do czynności zwykłego zarządu zastępcy dyrektora oddziału spółki akcyjnej, prowadzącej działalność w wielkich rozmiarach na terenie całego kraju, stanowi

wystarczającą przyczynę do wypowiedzenia wynikających z umowy warunków pracy i płacy. Zgodzić się trzeba z Sądem Wojewódzkim, że stanowisko kierownicze, na którym była zatrudniona powódka, wiązało się z reprezentacją Spółki na zewnątrz, w tym także z podpisywaniem umów i zaciąganiem zobowiązań. Posiadanie pełnomocnictwa było zatem koniecznym warunkiem prawidłowego wykonywania obowiązków pracowniczych. Przyczynę wypowiedzenia warunków pracy i płacy, podaną w piśmie z dnia 17 września 1997 r., należy zatem uznać za rzeczywistą i konkretną.

Wbrew pogładowi zawartemu w kasacji, akceptacja stanowiska zajętego przez Sąd Wojewódzki nie prowadzi wcale do umożliwienia pracodawcy eliminowania „niewygodnych” pracowników. W przypadku gdyby cofnięcie pełnomocnictwa było wynikiem szykany lub innego nadużycia prawa, pracownik korzystałby z ochrony przewidzianej w art. 8 KP. Ciężar wykazania istnienia przesłanek z tego przepisu spoczywa jednak na pracowniku. Powódka dowodu takiego nie przeprowadziła. Przeciwnie – z uzasadnienia wyroków Sądów obu instancji wynika, że współpraca powódki z nowym dyrektorem nie układała się pomyślnie, a dyrektor miał zastrzeżenia do jakości pracy świadczonej przez powódkę. Ponadto powódka przebywała na długotrwałych zwolnieniach lekarskich, a tak długa nieobecność jednego z członków kierownictwa dezorganizowała pracę w Oddziale. W takim stanie faktycznym zarzut naruszenia art. 8 KP należy uznać za chybiony.

Powódka zgłosiła wprawdzie w kasacji także zarzut naruszenia przepisów postępowania przez „...odmowę wyjaśnienia faktów co do jakości świadczonej pracy...”, ale wobec braku konkretyzacji tego zarzutu, a przede wszystkim wobec niewskazania, które przepisy zostały naruszone, Sąd Najwyższy nie był władny zbadać sprawy w tym zakresie.

Przechodząc do zarzutu naruszenia art. 9 KP Sąd Najwyższy zauważa, że wnosząca kasację oparła się na błędnych przesłankach. To, że Regulamin Zarządu i Regulamin Organizacyjny Spółki przewidywały, iż do podpisywania umów i zaciągania zobowiązań w imieniu firmy uprawnione są osoby, które działają na podstawie pełnomocnictwa, nie oznacza wcale, że akty te są mniej korzystne dla powódki niż przepisy Kodeksu pracy oraz innych ustaw i aktów wykonawczych. Gdyby wspomnianych zapisów regulaminowych nie było, powódka i tak musiałaby posiadać pełnomocnictwo do zawierania umów w imieniu zakładu pracy, gdyż takie są wymogi reprezentacji, wynikające z prawa cywilnego. Nawiasem mówiąc, powódka nie wskazała przepisu prawa pracy, od którego wymienione przez nią przepisy regulaminowe

były mniej korzystne. Nie jest takim przepisem art. 30 § 4 KP, gdyż dotyczy on obowiązku wskazania przyczyny wypowiedzenia lub rozwiązania umowy, a nie zasad reprezentowania zakładów pracy przez pracownika.

Bezzasadny jest wreszcie zarzut naruszenia artykułów 42 i 45 KP. Niezależnie od faktu, że powódka nie sprecyzowała, które paragrafy wspomnianych przepisów zostały naruszone, przede wszystkim trzeba zauważyć, że w świetle dotychczasowych wywodów, stanowisko Sądu Wojewódzkiego, iż wypowiedzenie powódce warunków pracy i płacy było uzasadnione, okazało się trafne. Jeśli chodzi o wysokość zaproponowanego wynagrodzenia, to Sąd Najwyższy zauważa, że stanowisko niekierownicze jest z reguły niżej płatne od kierowniczego. Skoro zaś powódce zaproponowano pracę, którą wykonywała bezpośrednio przed objęciem stanowiska zastępcy dyrektora i praca ta zgodna była z jej kwalifikacjami, to w takiej propozycji nie można dopatrzeć się niczego niewłaściwego.

Mając na uwadze wszystkie przytoczone okoliczności Sąd Najwyższy oddalił kasację na podstawie art. 393¹² KPC, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 KPC oraz § 15 ust. 4 pkt 1 w związku z § 14 ust. 1 pkt 2, § 7 pkt 4 i § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. Nr 154, poz. 1013 ze zm.).

=====